

LA RECERCA JURÍDICA: ALGUNES QÜESTIONS SOBRE LA INTERNACIONALITAT

Immaculada Barral Viñals
Professora Titular de Dret Civil
Universitat de Barcelona
Panel d'experts avaluadors ANECA i AQU

ibarral@ub.edu

La recerca en l'àmbit del dret té unes característiques pròpies que han d'influir en la forma de valoració que se'n faci. Sol dir-se que la recerca en dret té una dimensió temporal diferent, ja que el període de reflexió és molt més lent i l'obtenció de conclusions no deriva d'un mètode auxiliar o de la construcció d'un model. Per altra banda, també és possible individualitzar especialitat en relació als diferents perfils de les formes de difusió; així, hi ha una gran importància de la monografia com a manera de donar a conèixer els resultats -en les ciències socials es publica en forma d'article només el 30 % de la recerca, en les ciències experimentals sobrepassa el 50 %-.

És evident que aquest dos trets tenen una importància en el moment de valorar els resultats d'una recerca jurídica i comporten tenir present uns factors que en la recerca d'altres branques del coneixement no adquireixen cap mena de rellevància.

Essent això cert, en la meua opinió, el tret que actualment defineix més l'especialitat en els criteris de valoració de la recerca jurídica és una altra característica que xoca frontalment amb els criteris d'avaluació importats de les ciències experimentals, i que és la dimensió espacial de la recerca que, en línies generals, es mou en paràmetres que podem considerar nacional.

En efecte, la dimensió espacial de la recerca jurídica és molt més concreta: el 90 % de la recerca és local, no de manera fortuïta o com a opció de l'investigador, sinó perquè la dimensió més important del dret continua essent la nacional: el dret és un fenomen nacional.

Aquestes afirmacions fan que es qüestionin els elements bàsics de l'avaluació de la recerca en ciències experimentals on la internacionalitat és un criteri bàsic i indiscutible de qualitat. En paral·lel a l'afirmació abans feta, és evident que hi ha un problema previ de definició sobre el contingut i l'abast de la dimensió internacional en la ciència jurídica:

- Hi ha sectors de la ciència jurídica internacionals per definició: dret internacional públic i privat, dret de les organitzacions supranacionals: dret de la UE, per exemple. En ells, la

internacionalitat és imprescindible, per tant, no aporta un valor afegit de forma inexorable.

- Cal veure com el dret estranger pot ser element d'anàlisi en la recerca jurídica i aleshores, comporta una opció metodològica:
 - o Mètode de la comparació entre ordenaments (dret comparat)
 - o Recerca basada en categories jurídiques o institucions, prescindint del context en el que s'han d'aplicar: recerca bàsica i embrionària.

En l'actualitat, aquestes dues opcions metodològiques solen acompanyar l'estudi del dret nacional.

- Algunes iniciatives es mouen avui en una dimensió que podríem anomenar "**dret global**"; anàlisi de qüestions jurídiques que, per la seva novetat, tenen un tractament conjunt que els diferents sistemes jurídics van adoptant: regulació del comerç electrònic, regulació jurídica d'aspectes vinculats a la biotecnologia...

Aquestes iniciatives són novedoses i d'alt nivell: però presenten problemes importants com la creació d'una estructura conceptual -i, per tant, terminològica- que tots els anomenats sistemes jurídics puguin reconèixer com a propis.

Per això, la internacionalitat no pot ser un criteri de qualitat si no es tenen en compte altres indicis de les obres publicades. I, a la vegada, tampoc no podem negar l'existència de recerques de caire internacional que aporten al recerca jurídica elements molt valuosos.

Bibliografia:

Vicedeganat de Recerca, Facultat de Dret, Universitat de Barcelona:
DOCUMENT DE SÍNTESI SOBRE L'AVALUACIÓ DE LA RECERCA JURÍDICA, la JORNADA SOBRE AVALUACIÓ DE LA RECERCA JURÍDICA A ESPANYA, 9 DE JUNY DE 2006.